

Ustvarimo dodatni dohodek s pomočjo turistične ponudbe

Tanja Magdič

svetovalka JSSČ za ekonomiko
tanja.magdic@czs.si

Slovenija je dežela čebelarjev in s svojo butičnostjo ustvarja številna doživetja, ki privabljajo tako domače kot tuje goste. Slabe čebelarje sezone se vrstijo in letošnje leto je nov dokaz, da moramo čebelarji za ekonomsko učinkovitost poskrbeti z dodatnimi dejavnostmi, ki prispevajo k izboljšanju dohodka. Za doseganje ekonomičnosti v čebelarstvu je najbolj priporočljivo, da se odločamo za različne dejavnosti, ki so manj odvisne od vremenskih razmer in naravnih pogojev. Eni od možnosti sta zagotovo čebelarški turizem in razvoj različnih izdelkov iz čebeljih pridelkov!

Čebelarški turizem v Sloveniji predstavlja zelo pomemben proizvod trajnostnega zelenega turizma! Letos se je pomen tovrstnega turizma izkazal za še pomembnejšega kot v preteklih letih.

Turisti zaradi covid-19 iščejo posebne lokacije, kjer se lahko napolnijo z energijo in uživajo v naravi, odmaknjeni od turistično bolj obiskanih krajev in množice turistov.

Čebelarje kmetije so odlično mesto za ustvarjanje tovrstnih doživetij in opazovanje narave!

Kaj lahko ponudimo na čebelarških kmetijah

Obiski na čebelarških kmetijah so lahko zanimivi tako za otroke kot za mladostnike, za njihove starše in stare starše. Poleg tega, da lahko obiskovalci na naših kmetijah spoznajo čudoviti svet čebel, se seznanijo z delom čebelarja in spoznajo ter okusijo čebelje pridelke iz naših panjev, lahko na čebelarških kmetijah ponudimo mnogo več! V Sloveniji imamo kar nekaj ponudnikov, ki so na svojih kmetijah ustvarili nepozabna doživetja, in čeprav se turizem v tem letu na splošno ne more pohvaliti z rekordnim obiskom, so prav doživetja, povezana z naravo in kmetijstvom, najbolj obiskana.

Okolico čebelnjaka zasadimo z zelišči in medovitimi rastlinami

S pomočjo zasaditve okolice čebelnjaka z zelišči, dišavnimi in drugimi medovitimi rastlinami, če je naš vrt večji, pa tudi z različnimi drevesnimi vrstami in s postavitvijo hotela za številne opraševalce bomo na svoj vrt privabili številne za vrt koristne žuželke. Poleg opraševalcev pa bodo svoj dom v takem vrtu našli tudi koristne ptice, ježi, krmi in druge koristne živali in žuželke. V takem vrtu svoje obiskovalce naučimo opazovati naravo in živali ter jih naučimo, kako ohranijo zdrav vrt brez škodljive uporabe pesticidov. Opazovanje narave in živali pa jih bo napolnilo z novo energijo.

Pravljice za najmlajše in tudi za malo starejše

S pomočjo pripovedovanja zanimivih pripovedk in pravlji bomo pritegnili pozornost najmlajših in tudi malo starejših otrok, odprtih ust pa bodo ostali tudi njihovi starši in stari starši. Pravljice so tiste, s katerimi se učimo in na preprost način pridobimo veliko znanja. Z malo domišljije lahko veliko zanimivih informacij prav s pomočjo pravlji podamo svojim obiskovalcem in na ta način obogatimo njihovo znanje. Zanimive zgodbe iz narave pa lahko postanejo tudi tema animirane rojstnodnevne zabave v okolju čebelarje kmetije.

Ustvarjanje doživetja na čebelarških kmetijah zahteva veliko načrtovanja

Če želimo, da bo doživetje na naši kmetiji zanimivo za naše obiskovalce in da se bodo k nam še vračali in širili pozitivne informacije med svoje prijatelje in znance, potem se moramo na to skrbno pripraviti. Pripraviti moramo program, ki bo pritegnil, in skrbno razdelati vse dejavnosti, ki jih bomo izvajali. Dejavnosti načrtujemo za različne ciljne skupine: otroke, družine, upokojece ...

Za opravljanje dejavnosti čebelarškega turizma je treba registrirati dopolnilno dejavnost na kmetiji ali s. p.

Čebelar, ki ima v Registru čebelnjakov vpisanih vsaj deset čebeljih družin, lahko za opravljanje dejavnosti

čebelarstva registrira dopolnilno dejavnost na kmetiji. Po Zakonu o kmetijstvu je dopolnilna dejavnost na kmetiji tista dejavnost, ki je povezana z osnovno kmetijsko dejavnostjo. Pogoji za opravljanje dejavnosti, povezanih s čebelarstvom, so opredeljeni v **Uredbi o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji** (Ur. l. RS, št. 57/15 in 36/18). Registrira se na upravni enoti.

Dopolnilna dejavnost in plačilo prispevkov

Zavarovanec, ki sicer opravlja dopolnilno dejavnost in je vključen v obvezno zdravstveno zavarovanje kot kmet,

upokojenec, brezposelna oseba ali kako drugače, je vedno sam zavezanec za plačilo pavšalnega prispevka za poškodbo pri delu in poklicno bolezen, ki ga mora poravnati mesečno v višini 0,53 % od višine bruto povprečne plače RS za mesec oktober preteklega leta, in mesečni prispevek po 55.a členu v višini 6,36 % od 0,25 PP. Prispevek se plačuje v pavšalnem znesku, neodvisno od tega, ali se davčna osnova ugotavlja na podlagi normiranih odhodkov ali na podlagi vodenja knjig, razen kadar je oseba kmečko zavarovana.

Dodana vrednost za čebelarstvo dejavnost

Za čebelarstvo dejavnost čebelarstva pomeni veliko dodano vrednost, ki lahko bistveno pripomore k boljši ekonomičnosti čebelarstva. Čebelarstvo je odlična priložnost za ozaveščanje javnosti o pomenu čebel in čebeljih pridelkih in s tem odlična priložnost za grajenje naše prepoznavnosti in promocijo čebelarstva. Poleg tega imajo čebelarji, ki se ukvarjajo s čebelarstvom, bistveno boljše možnosti za prodajo tako čebeljih pridelkov kot tudi predelanih izdelkov. Z bogato ponudbo pa lažje pokrijejo visoke stroške dopolnilne dejavnosti in tako izboljšajo ekonomičnost svojega čebelarstva.

Slovenskim raziskovalcem uspelo sestaviti celotni genom kranjske čebele

doc. dr. Minja Zorc,¹ dr. Tine Pokorn,¹
prof. dr. Janko Božič^{2,3} in prof. dr. Peter Dovc^{1,2}

¹ Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, ² Biotehniška fakulteta, Center za čebelarstvo in ³ Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo
Peter.Dovc@bf.uni-lj.si

Medonosna čebela, *Apis mellifera*, vključuje 27 geografsko opredeljenih ras/podvrst, ki predstavljajo pet filogenetskih linij (A, O, J, M in C), ki so se evlucijsko ločile pred več kot 150 tisoč leti. Te linije se med seboj ločijo po morfoloških, vedenjskih, fizioloških in adaptacijskih značilnostih, ki predstavljajo prilagoditev na pogoje lokalnega habitata. V Evropi prevladujeta liniji M (zahodna in severna Evropa) in C (vzhodna Evropa). V liniji C sodi skupaj z italijansko čebelo (*Apis mellifera ligustica*) tudi kranjska čebela (*Apis mellifera carnica*).

Zgodovinski dokumenti, kot na primer poslikava jamskih sten v španski Arañi, pričajo o zgodnji interakciji med človekom in čebelami, že pred več kot 7000 leti. Ta interakcija zaradi posebnosti biologije reprodukcije in genetskih mehanizmov, ki so značilni za čebele, ni imela tako globokih posledic kot pri nekaterih drugih živalskih vrstah, ki so bile podvržene procesu udomačitve.

Prva odbira čebel sega že v obdobje pred več kot 3000 leti, ko so poleg naravne oprašitve matic z več troti (tudi do 20) uporabljali predvsem zamenjavo matic vsako ali vsako drugo leto, da bi izboljšali reprodukcijske in proizvodne lastnosti čebeljih družin. Izmenjava matic in selitev družin v različna okolja, kjer so troti z različnimi genotipi, v populacijah povečuje genetsko pestrost in zmanjšuje možnost za parjenje v sorodstvu, zmanjšuje pa tudi učinkovitost odbire, ker za odbiro matic v različnih populacijah, ki živijo v različnih okoljih, lahko veljajo različna merila za odbiro. Ravno prilagoditev posameznih